

Szerb Köztársaság  
Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium

Belgrád

Újvidéki Egyetem BTK  
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék  
Újvidék



**KÖZTÁRSASÁGI MAGYAR NYELVI ÉS NYELVHELYESSÉGI  
VERSENY**

2022/2023.

**3. osztály**

A tanuló kódja: \_\_\_\_\_

Pontszám: \_\_\_\_\_

**UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ**

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 120 perc áll rendelkezésedre. A feladatlpra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy a végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javító tanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Sok sikert kívánunk!

Javította: \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

A konyhában egy lány állt, kövér, mint a töltött galamb. Úgy látszik, kimenőre készült. Már teljesen felöltözködött. Rózsaszín ingblúz volt rajta, fehér szoknya, fekete viaszkosvászonöv, új lakkcipő. Kéztükrében szemlélgette magát, rizsport hintett zsebkendőjére, ezzel bemaszatolta a dundi-puha arcát. Hallotta a kiabálást, de nem mozdult. A csengettyű régen elromlott náluk – már a Károlyi-korszakban –, azóta csak így kiabáltak itt a cselédeknek, vagy kopogtak a dolgozóból, melyet a konyhától vékony vendégfal választott el. A hang dühösen kiabált. Erre a lány áthaladt a hosszú, keskeny előszobán, szemügyre vette magát a ruhafogas tükren, igazgatta haját, és riszálva gömbölyű farát az ebédlőbe imbolygott. Az ebédlő díványán egy negyven év körüli férfi heverészett, oly elhanyagolt, mint egy csavargó. Gyűrött puhainget viselt, nyakkendő nélkül, kitérdelt, téli nadrágot, toprongyos cipőt. Csak a sasorr meg az arcát keretező fekete pofaszakáll mutatta, hogy mégis valaki. Kezében a Vörös Újság legutolsó számát szorongatta, távol a szemétől, egész a térdénél, mert erősen messzelátó volt. Annyira elmerült az olvasásban, hogy most nem mindjárt vette észre a cselédet. A cikkek már bejelentették a készülő összeomlást, ezzel a címmel: Veszélyben a proletárhaza!

(Kosztolányi Dezső: *Édes Anna*)

1. **Állapítsd meg**, milyen **mássalhangzó-változás** játszódik le az alábbi szavak kijelölt helyén!  
**Karikázd be** a helyes válasz betűjelét!

állt

- a) kiesés
- b) rövidülés
- c) nem történik mássalhangzó-változás

látszik

- a) írásban jelölt teljes hasonulás
- b) összeolvadás
- c) képzés helye szerinti részleges hasonulás

felöltözködött

- a) zöngésségi részleges hasonulás
- b) nem történik mássalhangzó-változás
- c) képzés helye szerinti részleges hasonulás

zsebkendőjére

- a) képzés helye szerinti részleges hasonulás
- b) írásban nem jelölt teljes hasonulás
- c) zöngésségi részleges hasonulás

címmel

- a) írásban jelölt teljes hasonulás
- b) írásban nem jelölt teljes hasonulás
- c) képzés helye szerinti részleges hasonulás

2. **Keress ki** azokat a **mély hangrendű összetett szavakat**, amelyek **alanyként** szerepelnek a szemelvényben!

---

3. Melyik **mondatrész szerepét** tölt be az *Annyira elmerült az olvasásban...* tagmondatban az **olvasásban** szóalak?

---

4. **Írj ki** a szövegrészletből **két birtokos jelzős szószerkezetet!**

---

5. **Állapítsd meg** a következő **összetett mondat fajtáját**, valamint **altípusát** is!

*Csak a saszor meg az arcát keretező fekete pofaszakáll mutatta, hogy mégis valaki.*

---

6. Mit jelent a **toprongyos** szó? Magyarázd meg **két rokon értelmű szóval!**
- 

7. **Függőleges vonalakkal bontsd morfémákra** a megadott szavakat, majd **jelöld a szóelemeket** az alábbi módon: 1 – szótő, 2 – képző, 3 – jel, 4 – rag (az igekötőt tömorfémának tekintjük)!

d o l g o z ó b ó l

k e r e t e z ő

m e s s z e l á t ó

8. Elemezd **mondattanilag** (aláhúzással) a következő mondatot, majd rajzold le az **ágrajzát** is!

*A cikkek már bejelentették a készülő összeomlást.*

9. Nevezd meg a kiemelt szavak **mondatrészi** szerepét és szófaját!

- a) **Riszálv**a gömbölyű farát az ebédlőbe imbolygott.

Mondatrész: \_\_\_\_\_ Szófaj: \_\_\_\_\_

- b) Mutatta, hogy ő mégis **valaki**.

Mondatrész: \_\_\_\_\_ Szófaj: \_\_\_\_\_

10. Az alább megadott szó **kettős szófajú** (két szófajú). **Írd le** a lehetséges **szófaji jegyeket** az a) és b) pont alatt (minél pontosabban), végül **fogalmazz velük egy-egy mondatot**, amelyikből kitetszik a leírt szerepük!

*bejelentett*

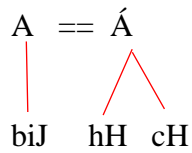
a) *bejelentett* szófaja: \_\_\_\_\_

A mondat: \_\_\_\_\_

b) *bejelentett* – szófaja: \_\_\_\_\_

A mondat: \_\_\_\_\_

11. **Írj** egy mondatot a megadott **ágra**z alapján!




---



---

12. A hangalak és a jelentés viszonya alapján milyen **jelentéstani kategóriába** sorolhatók be az alábbi szavak? **Írd** a vonalra!

a) vár \_\_\_\_\_

b) körte \_\_\_\_\_

c) nyakkendő \_\_\_\_\_

d) helység, helyiség \_\_\_\_\_

## 13. Kösd össze az alábbi alárendelő szóösszetételeket a fajtájukkal!

- |               |   |   |                   |
|---------------|---|---|-------------------|
| a) dércsípte  | ■ | ■ | A. jelentéssűrítő |
| b) innivaló   | ■ | ■ | B. tárgyas        |
| c) sötétszőke | ■ | ■ | C. alanyos        |
| d) helytáll   | ■ | ■ | D. határozós      |
| e) lépcsőház  | ■ | ■ | E. jelzős         |

## 14. Javítsd ki a nyelvhelyességi hibát az alábbi mondatokban!

- a) Dóra magasabb Klárától.

---

- b) Peti a hátsó padból nem látja jól a táblát.

---

## 15. Alkoss mondatokat az alábbi szavakkal!

levesestányér \_\_\_\_\_

leveses tányér \_\_\_\_\_

hegyes szög \_\_\_\_\_

hegyesszög \_\_\_\_\_

16. Melyik hibás a három szóalak közül? **Keretezd be** minden sorban a **hibás szóalakat**!

|    |                     |                     |               |
|----|---------------------|---------------------|---------------|
| 1. | árbóc               | szervíz             | húgocskám     |
| 2. | összevissza beszél  | össze-vissza beszél | ide-oda ugrál |
| 3. | mende-monda         | eszem-iszom         | icike-picike  |
| 4. | Janus Pannoniusszal | Peugeot-t           | Bach-hal      |
| 5. | szóról-szóra        | csillog-villog      | sakk-kör      |

17. Lásd el **-i** képzővel a következő tulajdonneveket!

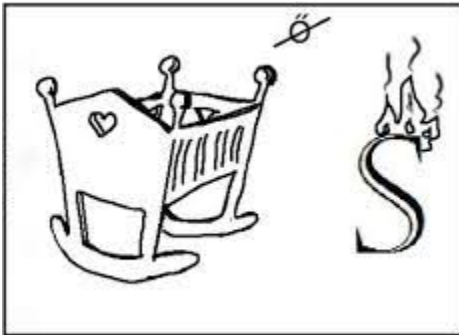
- a) Új-Zéland \_\_\_\_\_
- b) Csepel-sziget \_\_\_\_\_
- c) Kossuth \_\_\_\_\_
- d) Zempléni-hegység \_\_\_\_\_
- e) Shakespeare \_\_\_\_\_

18. Alkoss **öt összetett szót kép előtaggal!**

---

---

19. **Fejtsd meg** a képrejtvényt!



**Megoldás:** \_\_\_\_\_

20. **Írj** négy olyan **szólást** vagy **közmondást**, amelyben a **kutya** szerepel!

---

---

---

---

